

YABANCILARA TÜRKÇE ÖĞRETİMİ ALANINDA ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME ÜZERİNE YAPILAN ÇALIŞMALARIN ANAHTAR KELİMELERİNİN İNCELENMESİ*

Araştırma Makalesi

Serkan GÜNEY** / Safa EROĞLU***

Geliş Tarihi: 09.05.2024 | Kabul Tarihi: 15.06.2024 | Yayın Tarihi: 24.06.2024

Özet: Sistemli bir yapıya sahip olma hüviyetini kazanma sürecine giren yabancılara Türkçe öğretimi, araştırmacıların son zamanlarda sıklıkla eğildiği bir disiplin olmuştur. Bu alana dair farklı değişkenler üzerinden çalışmalar yapılmaktadır ve bu çalışmaların sayısı artmaktadır. Uluslararası öğrencilerin üniversite ortamlarındaki akademik başarılarının yetersizliği ile yabancılara Türkçe öğretiminde ölçme ve değerlendirme konusu, çalışmaların yoğunlaşmaya başladığı alanların başında gelmeye başlamıştır. Henüz yeni bir alan olması ile çalışmaların daha sistemli incelenebilmesi adına ölçme ve değerlendirme üzerine yapılan çalışmaların anahtar kelimelerinin tespiti önem arz eden bir husustur. Bununla birlikte çalışmaların eğilimlerinin yorumlanabilmesi amacıyla da anahtar kelimelerin tespiti önemli bir açığı kapatabilecektir. Araştırmada problem durumundan hareketle yabancılara Türkçe öğretimi alanında çalışmalar yapan araştırmacıların çalışmalarını daha sistemli yürütebilmesi, kısa sürede çalışmalarını tamamlayabilmesi ve bilimsel çalışmalardaki anahtar kelimelerden hareketle çalışmaların eğilimlerinin tespit edilebilmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın nesnesi dokümanlardan oluştuğu için nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi çalışmanın yöntemi olarak belirlenmiştir. Verilerin analizinde ise içerik analizi kullanılmıştır. Araştırmada incelenen çalışmalar Dergipark, Google Akademik, TR Dizin, YÖK Ulusal Tez Merkezi veri tabanlarında yer alan yabancılara Türkçe öğretimi ve ölçme-değerlendirme konulu 62 çalışmadan oluşmaktadır. Bu çalışmaların 39'u makale, 23'ü tezdur. Araştırmada 62 tez ve makalenin anahtar kelimeleri tespit edilerek farklı başlıklar altında sınıflandırılmıştır. Araştırma sonucunda yabancılara Türkçe öğretiminde ölçme ve değerlendirme konulu çalışmaların 2007 yılından itibaren hemen her yıl yapıldığını özellikle 2023 yılında sayıca çalışmaların arttığı belirlenmiştir. Anahtar kelimelerden hareketle yabancılara Türkçe öğretimi alanında yapılan ölçme ve değerlendirme çalışmalarında; öğretim yöntem ve teknikleri, ölçme araçları, ders materyalleri, öğretici görüşleri, öğretici yeterlikleri, teknoloji kullanımı, düşünme becerileri vb. birçok farklı değişkenle birlikte ele alındığını göstermektedir. Özellikle 2020 yılından sonraki çalışmaların teknoloji kullanımı konusuyla ilişkilendirilerek yapıldığı görülmüştür. Ayrıca yabancılara Türkçe öğretiminde ölçme ve değerlendirme alanındaki çalışmaların anahtar kelimelerinin kullanım sıklığı ve bu kavramlardan hareketle çalışmaların eğilimleri belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Anahtar kelimeler, çalışma eğilimleri, içerik analizi, ölçme ve değerlendirme, yabancılara Türkçe öğretimi.

ANALYZING THE KEYWORDS OF THE STUDIES ON MEASUREMENT AND EVALUATION IN THE FIELD OF TEACHING TURKISH TO FOREIGNERS

Research Article

Received: 09.05.2024 | Accepted: 15.06.2024 | Published: 24.06.2024

Abstract: Teaching Turkish to foreigners, which is in the process of gaining the identity of having a systematic structure, has recently become a discipline that researchers have frequently focused on. Studies have been conducted on different variables in this field and the number of these studies is increasing.

* Bu çalışma 1-3 Mart 2024 tarihlerinde gerçekleştirilen "9. Uluslararası Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Kongresi"nde sözlü olarak sunulan bildirden hareketle hazırlanmıştır.

** Yüksek Lisans Öğrencisi; Sakarya Üniversitesi; guneyserkano8@gmail.com 0009-0003-3542-9608

*** Dr.; Sakarya Üniversitesi, Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı; seroglu@sakarya.edu.tr 0000-0002-3036-6981

With the inadequacy of international students' academic success in university environments, the issue of measurement and evaluation in teaching Turkish to foreigners has become one of the areas where studies have started to intensify. Since it is still a new field, it is important to identify the keywords of the studies on measurement and evaluation in order to examine the studies more systematically. In addition, the identification of keywords will close an important gap in order to interpret the trends of the studies. Based on the problem situation in the research, it is aimed that researchers working in the field of teaching Turkish to foreigners can carry out their studies more systematically, complete their studies in a short time and determine the trends of the studies based on the keywords in scientific studies. Since the object of the research consists of documents, document analysis, one of the qualitative research methods, was determined as the method of the study. Content analysis was used to analyze the data. The studies examined in the research consist of 62 studies on teaching Turkish to foreigners and measurement and evaluation in Dergipark, Google Scholar, TR Index, YÖK National Thesis Center databases. Of these studies, 39 are articles and 23 are theses. In the research, the keywords of 62 theses and articles were identified and categorized under different headings. As a result of the research, it was determined that studies on measurement and evaluation in teaching Turkish to foreigners have been conducted almost every year since 2007, and that the number of studies in the field increased especially in 2023. The analysis of keywords indicates that many variables are taken into consideration such as teaching methods and techniques, measurement tools, course materials, instructor opinions, instructor competencies, technology use, and thinking skills in the measurement and evaluation studies conducted in the field of teaching Turkish to foreigners. It was seen that especially the studies after 2020 were associated with the use of technology. In addition, the frequency of use of keywords of the studies in the field of measurement and evaluation in teaching Turkish to foreigners and the trends of the studies based on these concepts were determined.

Keywords: Content analysis, keywords, measurement and evaluation, study trends, teaching Turkish to foreigners.

Giriş

Eğitim, özelde bireylerin içinde bulunduğu toplumun genelde ise yaşıadığı dünyaya uyum sağlamasının temel koşulu olarak karşımıza çıkmaktadır. Eğitim aracılığıyla toplumun ihtiyaçlarından hareketle bireyler yetiştirilmektedir. Ertürk (1998) eğitimi tanımlarken “Bireyde istendik davranış meydana getirme süreci.” olarak ifade etmektedir. Bu tanımdan hareketle eğitimin beklentilere dayalı uzun bir süreç olduğu söylenebilir. Bireylerin formal eğitim süreçlerine başladığı ilk andan itibaren iyi bir eğitim alması ve içinde bulunduğu toplumun yaşam koşullarına en iyi biçimde hazırlanabilmesi ülkelerin eğitim politikalarını etkileyen hususlardan biri olarak kabul edilmektedir. Bireylerin sosyal bir varlık olarak yaşantıları doğru bir eğitim süreci ile şekillenmektedir. Bu süreçte ise eğitim faaliyetlerinin etkin bir şekilde ilerleyebilmesinde başat faktör “dil eğitimi” olarak karşımıza çıkmaktadır. Dil eğitimi, bireylerin eğitim sürecinde en alt kademededen en üst kademeye kadar etkin rol oynamaktadır ve yaşam boyu öğrenmelerinin devam edebilmesinde önemli rol üstlenmektedir. Dil eğitimi yalnızca ana dil eğitimi ile sınırlı kalmamakta ve artık “küreselleşme” kavramı ile küçük bir yerleşime dönüşmüş dünya algısı beraberinde yabancı dil eğitimini de zorunlu kılmaktadır. Özellikle 21. yüzyılda yaşayan bireylerin ana dilde olduğu gibi yabancı dilde de yetkinliğinin aranıyor olması yabancı dil eğitiminin zorunluluğunu daha net bir şekilde ortaya koymaktadır. Günümüzde bireylerin yetkinlik kazanmak istedikleri yabancı dillerden biri de Türkçedir. Bu duruma birçok farklı etmen yol açmıştır. Özellikle Sovyetler Birliği’nin dağılmasından sonraki süreçte Türkiye; dış politikasını Orta Doğu, Balkanlar, Kafkasya, Orta Asya, Kuzey

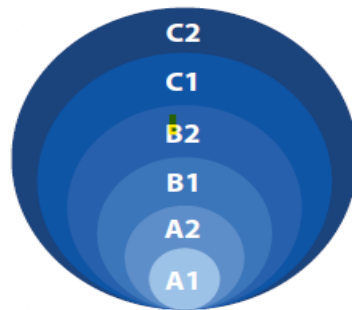
Afrika'daki ülkelerle yakınlaşmak üzerine inşa edebilme imkânına sahip olmuştur (Başar, 2021). Bu imkânların sonucunda Türkiye algısının; kültürel, tarihî, coğrafi yakınlığının bulunduğu toplumlarda olumlu yönde seyretmesine neden olmuştur. Yunus Emre Enstitüsü, Türkiye Maarif Vakfı vb. resmî veya özel kurum/kuruluşların çalışmalarının yanı sıra Türk dizi ve filmlerinin ilgiyle takip ediliyor olması Türkiye'nin ve akabinde Türkçenin tanıtımına olumlu katkılar sağlamıştır. Bu durumun sonucunda ise Türkçe, özelde bulunduğu coğrafyada genelde dünyada öğrenilmek istenen bir dil hâlini almıştır. 2000'li yıllardan sonra yaşanan bu artışın sonucunda yabancılara Türkçe öğretimi standartlara sahip olması gereken bir disiplin olma hüviyetine bürünmüştür.

Eğitimin her kademesinde olduğu gibi dil öğretiminde de öğrencilerin öğrenmelerinin ne düzeyde olduğunun tespit edilebilmesi için etkili bir ölçme ve değerlendirme sürecine ihtiyaç duyulmaktadır. Ölçme, herhangi bir niteliği gözlemek ve gözlem sonucunu sayı/ sıfatlarla ifade etmektir; değerlendirme ise karar verme işidir (Turgut ve Baykul, 2013). Dil öğretiminde de öğrenenlerin niteliklerinin gözlemlenebilmesi ve düzeyleri hakkında karar verilmesi amacıyla ölçme ve değerlendirme uygulamalarına ihtiyaç vardır. Bu manada dil öğretiminin her kademesi bu uygulamalardan yararlanmaktadır.

Yabancı dil öğretimindeki esasların belirlenebilmesi amacıyla Avrupa Konseyi tarafından ortaya koyulan Avrupa Ortak Öneriler Çerçeve Metni'nde (AOÖÇ, 2013, s.173) ölçme ve değerlendirme, bir dil kullanıcısının yeterliğinin değerlendirilmesi şeklinde belirtilmiştir. Metnin 2021 yılında güncellenen cildinde dil kullanıcılarının seviyelerinin betimlenmesi dil öğretiminin değerlendirilmesinde de önemli bir kriterdir.

Şekil 1

Dil Yeterlikleri Basamakları (D-AOBM, 2021, s.40)

Dil kullanıcılarının seviyeleri başlangıçta temel kullanıcı (A1 ve A2), bağımsız kullanıcı (B1 ve B2), yetkin kullanıcı (C1 ve C2) olmak üzere üç kategoride incelenmektedir. Bu düzeyler arasındaki geçiş birçok farklı uygulama ile yapılabilmekte; Türkiye'de ise yeterlik sınavları, kur sınavları ile sağlanmaktadır. Bunun ön koşulu ise doğru bir ölçme ve değerlendirmenin yapılabilmesi, dil kullanıcılarının yeterliğinin etkili bir şekilde değerlendirilebilmesi ile ilişkilidir.

Alan yazını incelendiğinde yabancılara Türkçe öğretimi disiplinine yönelik farklı başlıklar, sorunlar etrafında ciddi çalışmalar yapılmıştır. Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde ise öğrencilerin ne düzeyde öğrenmelere sahip olduğunun tespit edilebilmesi amacıyla ölçme ve değerlendirme konusu gündeme gelmiştir. Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi sürecinde ölçme-değerlendirme üzerine yapılan çalışmaların sayısındaki artışın nedeni, otoritelerin benimsediği geçerli ve güvenilir bir ölçme sürecinin olmaması olarak gösterilebilir. Öğrencilerin süreçteki performansları hakkındaki kararların doğru alınması geçerli ve güvenilir ölçme ile mümkündür. Bu aşamada geçerli ve güvenilir sınavlara ihtiyaç vardır (Boylu, 2020, s. 525). Bu durumun sonucu olarak ölçme ve değerlendirme, yabancılara Türkçe öğretiminde önemli bir konu başlığı olmuştur. Yabancılara Türkçe öğretiminde ölçme ve değerlendirme konusunun çalışmalara konu olmasıyla birlikte daha fazla araştırmacının bu konuya eğiliminin arttığı görülmektedir. Bundan dolayı araştırmacıların çalışmalarını daha kısa sürede ve etkili bir şekilde planlayabilmesi, yapabilmesi için teknolojik imkânlardan, bilimsel gelişmelerden yararlanması gerekmektedir. Burada ise araştırmacıların süreci etkili bir şekilde yürütebilmesine olanak tanıyan anahtar kelimeler devreye girmektedir.

Teknolojik gelişmelerin en üst düzeye ulaştığı 21. yüzyıl bilimsel çalışmaların da yolunu aydınlatmıştır. Günümüzde araştırmacılar çalışmalarını tasarlarken teknolojik gelişmelerin sunmuş olduğu çevrim içi araçlardan yararlanmaktadır. Bu durum bir avantaj olduğu gibi dezavantajlara da sahiptir. Örneğin bir araştırmacı, araştırma yapmak istediği alanla ilgili birçok çalışmaya rahatlıkla ulaşabilmektedir fakat bu durum beraberinde bilgi karmaşasına ve kirliliğine de yol açmaktadır. Bu gibi durumlar araştırmaların ilerleyişini zorlaştırabilmektedir. Araştırmaların daha kolay ve hızlı yürütülebilmesinde ise çalışmaların anahtar kelimelerinin kullanımı önemli bir rol üstlenmektedir. Anahtar kelimeler; araştırmacıyı aradığı çalışmaya, içeriğe ulaştıracak ışık vazifesi gören sihirli sözcüklerdir (Erdem vd., 2015). Araştırmacı; konusu ile ilgili çalışmaları anahtar kelimeleri üzerinden rahatlıkla belirleyebilmekte, bununla birlikte çalışma sürecinde bilgi karmaşasının önüne geçebilmektedir. Ayrıca çalışmalarda zamanında verimli kullanılabilmesine olanak tanımaktadır.

1. Araştırmanın Amacı

Dünya tarihi boyunca kendine her zaman önemli bir yer edinmiş olan Türkçe, son yıllarda yalnızca ana dili öğretiminde değil yabancı dil olarak öğretiminde de ciddi gelişim aşamalarından geçmiştir ve geçmeye devam etmektedir. Jeopolitik konumu, geniş kültür sahası ile her zaman rağbet gören Türkçenin; bilimsel anlamdaki gelişiminde akademik alanda yapılan çalışmaların etkisi oldukça büyüktür. Akademik anlamdaki çalışmaların akabinde sahada da ciddi çalışmalar yürütülmektedir. Resmî veya özel kurumların, kuruluşların Türkçeyi yabancı dil olarak öğretme süreçlerinde öğrencilerin etkili bir ölçme ve değerlendirme süreçlerine ihtiyaçları vardır. Bu minvalde yabancılara Türkçe öğretiminde ölçme ve değerlendirme çalışmaları sistemli şekilde ele alınmaya başlanmıştır ve farklı değişkenler üzerinden araştırmaların

yapılmasına tanıklık edilmektedir. Araştırmacıların son dönemlerde dikkatini yabancılara Türkçe öğretiminde ölçme ve değerlendirmeye yöneltmesinden ötürü çalışmaların daha hızlı yürütülebilmesi ve ortaya çıkabilecek olumsuzlukların önüne geçilebilmesi amacıyla anahtar kelimelerin kullanımı önem arz etmektedir. Alan yazını incelemelerinde Özdemir'in (2023) çalışmasının birçok farklı alt başlıkla kategorize edildiği tespit edilmiştir. Fakat araştırmada anahtar kelimeler üzerine yoğunlaşmamıştır. Ayrıca çalışmaların anahtar kelimelerinin neler olduğu ve bu anahtar kelimelerin, çalışmaların eğilimlerini ne düzeyde etkilediğinin tespit edilmesi amacıyla tasarlanan bir çalışma olmadığı görülmüştür. Bu problem durumundan hareketle çalışmalardaki eksikliğin giderilebilmesi amacıyla bu çalışma tasarlanmıştır. Bu araştırmanın problem cümlesi araştırmanın amacı doğrultusunda “Yabancılara Türkçe öğretiminde ölçme ve değerlendirme üzerine yapılan çalışmaların anahtar kelimeleri nelerdir?” şeklinde belirlenmiştir. Bu amaç ve problem durumundan hareketle de aşağıdaki sorulara da yanıt aranmaktadır.

- a. Çalışmaların yıllara göre dağılımı nasıldır?
- b. Dil/dil eğitimi ve dil becerilerine ilişkin anahtar kelimelerin dağılımı nasıldır?
- c. Yabancılara Türkçe öğretimine ilişkin anahtar kelimelerin dağılımı nasıldır?
- d. Eğitim bilimlerine ilişkin anahtar kelimelerin dağılımı nasıldır?
- e. Ölçme ve değerlendirmeye ilişkin anahtar kelimelerin dağılımı nasıldır?
- f. Ölçme araçları ve sınavlara ilişkin anahtar kelimelerin dağılımı nasıldır?
- g. Öğretim materyallerine ilişkin anahtar kelimelerin dağılımı nasıldır?
- h. Öğretici ve öğrenci yeterlikleri/görüşlerine ilişkin anahtar kelimelerin dağılımı nasıldır?

2. Yöntem

2.1. Araştırma Modeli

Bu araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi yöntemi kullanılmıştır. Doküman incelemesi, araştırılması hedeflenen olgu veya olgular hakkındaki bilgileri içeren yazılı kaynakların analizini kapsar (Yıldırım ve Şimşek, 2018, s. 189). İncelenmiş olan çalışmalar doküman olarak kabul edildiği için bu yöntem tercih edilmiştir.

2.2. Verilerin Toplanması

Araştırma kapsamındaki çalışmalara ulaşmak amacıyla YÖK Tez Merkezi Veri Tabanı, TR Dizin, Google Akademik ve Dergipark kullanılmıştır. Bu veri tabanlarının arama motorlarına “yabancılara Türkçe öğretimi ve ölçme-değerlendirme, Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde ölçme ve değerlendirme, yabancılara Türkçe öğretiminde ölçme araçları/soru türleri” yazıldığında veri tabanlarından ulaşılan yabancılara Türkçe öğretiminde ölçme ve değerlendirme alanına dair tez ve makaleler incelenmiştir. Ulaşılan tez ve makalelerden hareketle söz konusu araştırmanın örneklemini

oluşturabilecek 62 çalışma tespit edilmiştir. Araştırmanın inceleme nesnesini oluşturan çalışmaların 39'u makale, 23'ü tezdır.

2.3. Araştırmanın İnceleme Nesnesi

Araştırmada incelenen dokümanları veri tabanlarının incelenmesi sonucunda yayımlanan 62 çalışma oluşturmaktadır. Çalışmaların 39'u makale, 23'ü tezdır.

2.4. Verilerin Analizi

Araştırmada incelenen dokümanlara ilişkin verilerin analizinde içerik analizi kullanılmıştır. Yıldırım ve Şimşek'e göre (2018) içerik analizinde amaç; benzer verilerin belirli temalar çerçevesinde bir araya getirilip, bu verilerin okuyucunun anlayabileceği bir şekilde düzenleyerek yorumlanmasıdır. Verilerin analizinin güvenilirliği iki araştırmacı tarafından ayrı ayrı yapılmıştır. İlgili doğrultuda çalışmanın güvenilirliğini hesaplamak için Miles ve Huberman (2015) görüş birliği formülü kullanılmıştır. Güvenirlik = Görüş Birliği Sayısı/Toplam Görüş Birliği + Görüş Ayrılığı Sayısı formülü kullanılarak yapılan hesaplama sonucunda bu makalenin güvenilirliği yüzde 91 olarak hesaplanmıştır. 70'in üzerinde bir güvenilirlik sonucu çalışma için yeterli kabul edilmektedir (Miles ve Huberman 2015). Bu seviyeye göre çalışma güvenilir kabul edilmiştir.

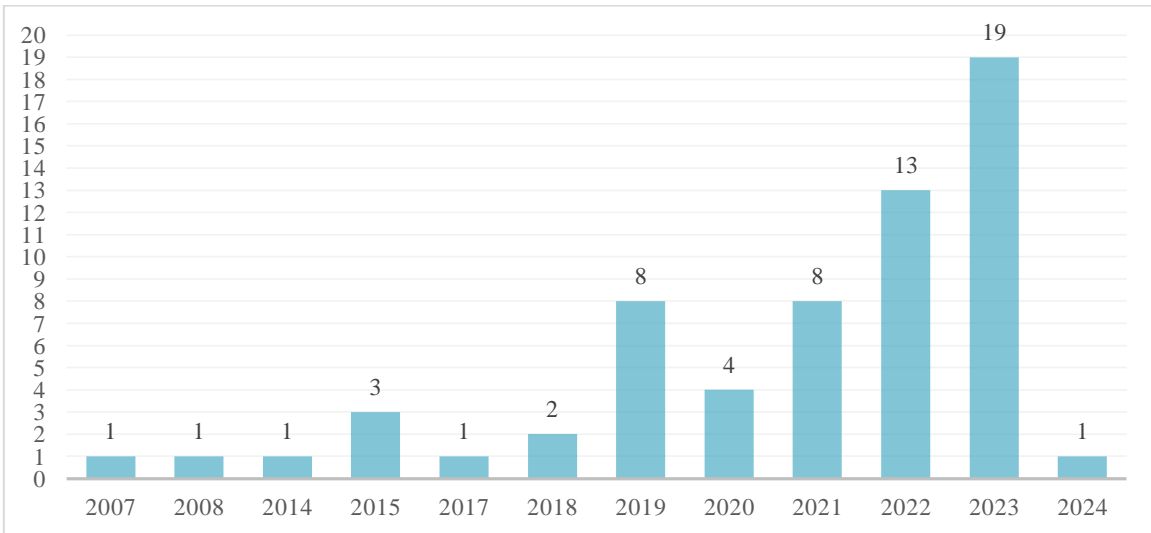
3. Bulgular

Araştırma kapsamında incelenen çalışmaların anahtar kelimeleri alt problemlerde yer alan kategorilere göre sınıflandırılarak tablolar hâlinde, frekansları ile birlikte verilmiştir.

3.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Tablo 1

Çalışmaların Yıllara Göre Dağılımı

Tablo 1'den hareketle 2007 yılında 1, 2008 yılında 1, 2014 yılında 1, 2015 yılında 3, 2017 yılında 1, 2018 yılında 2, 2019 yılında 8, 2020 yılında 4, 2021 yılında 8, 2022 yılında 13, 2023 yılında 19, 2024 yılında 1 çalışmanın yapıldığı tespit edilmiştir.

3.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Tablo 2

Dil/Dil Eğitimi ve Dil Becerileri ile İlgili Anahtar Kelimeler

Anahtar Kelimeler	Frekans
Konuşma becerisi	10
Dinleme becerisi	5
Yazma becerisi	5
Dil becerileri	4
Avrupa ortak öneriler çerçevesi	2
Dil öğretimi	2
Okuma	2
Yabancı dil öğretimi	2
A2 seviyesi	1
Akademik yazma	1
Anlatım bozuklukları	1
Anlatma becerisi	1
B1 düzeyi	1
CEFR	1
Deyim öğretimi	1
Dil becerisi kazanımları	1
Diller için AOÖÇ	1
Diller için Avrupa ortak başvuru metni	1
Dinleme	1
Dinleme aşamaları	1
Dinleme süreci	1
Dört temel dil becerisi	1
İkinci dil	1
Konuşma	1
Konuşma öğretimi	1
Metinlerden anlam kurma şekilleri	1
Okuma etkinlikleri	1
Okuryazarlık	1
Söz varlığı	1
Türkçe öğretimi	1
Yabancı dil yeterliği	1
Yabancı diller öğretimi ortak çerçeve metni	1
Yazma	1
Yazma becerisi öğretimi	1

Tablo 2'den hareketle dil, dil eğitimi ve dil becerileri ile ilgili olan anahtar kelimelerin dağılımında; konuşma becerisi 10, dinleme ve yazma becerisi 5, dil becerileri 4, Avrupa

Ortak Önerileri Çerçevesi 2, dil öğretimi 2, okuma 2 ve yabancı dil öğretimi 2 frekansa sahiptir. Diğer anahtar sözcükler ise 1 frekansa sahiptir.

3.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Tablo 3

Yabancılara Türkçe Öğretimi ile İlgili Anahtar Kelimeler

Anahtar Kelimeler	Frekans
Yabancılara Türkçe öğretimi	18
Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi	17
Yabancı dil olarak Türkçe	8
Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi	7
Yabancı dil olarak Türkçenin öğretimi	3
MEB Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi programı	2
Akademik Türkçe	1
Uluslararası öğrenciler	1

Tablo 3'ten hareketle yabancılara Türkçe öğretimi ile ilgili anahtar kelimelerin dağılımında; yabancılara Türkçe öğretimi 18, yabancı dil olarak Türkçe öğretimi 17, yabancı dil olarak Türkçe 8, Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi 7, yabancı dil olarak Türkçenin öğretimi 3, MEB Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi programı 2, akademik Türkçe ve uluslararası öğrenciler 1 frekansa sahiptir.

3.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Tablo 4

Eğitim Bilimleri ile İlgili Anahtar Kelimeler

Anahtar Kelimeler	Frekans
Yenilenmiş Bloom taksonomisi	6
Yansıtıcı düşünme	1
Program geliştirme	1
Eğitsel oyunlar	1
Geri bildirim	1
Motivasyon	1
İhtiyaç analizi	1
KARsın yeterlilik programı	1

Tablo 4'ten hareketle eğitim bilimleri ile ilgili anahtar kelimelerin dağılımında yenilenmiş Bloom taksonomisi 6; yansıtıcı düşünme, program geliştirme, eğitsel oyunlar, geri bildirim, motivasyon, ihtiyaç analizi, KARsın yeterlilik programı 1'er frekansa sahiptir.

3.5. Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Tablo 5

Ölçme ve Değerlendirme ile İlgili Anahtar Kelimeler

Anahtar Kelimeler	Frekans
Ölçme ve değerlendirme	31
Biçimlendirici değerlendirme	3
Değerlendirme	3
Ölçme	3
Akran değerlendirme	2
Alternatif değerlendirme	1
Değerlendirme ölçütleri	1
Formatif değerlendirme	1
Geçerlik	1
Güvenirlilik	1
Örnek tanımlayıcı yeterlik	1
Özetleyici değerlendirme	1
Sınıf içi ölçme-değerlendirme	1
Standart oluşturma	1
Süreç değerlendirme	1
Tamamlayıcı ölçme ve değerlendirme teknikleri	1
Yeterlik	1
Yeterlilik	1

Tablo 5'ten hareketle ölçme ve değerlendirmeye ilişkin anahtar kelimelerin dağılımında; ölçme ve değerlendirme 31, biçimlendirici değerlendirme 3, değerlendirme 3, ölçme 3 ve akran değerlendirme 2 frekansa sahiptir. Ölçme araçlarında bulunması gereken özelliklerden olan güvenirlilik ve geçerlik ile diğer anahtar kelimeler 1'er frekansa sahiptir.

3.6. Altıncı Alt Probleme İlişkin Bulgular

Tablo 6

Ölçme Araçları ve Sınavlar ile İlgili Anahtar Kelimeler

Anahtar Kelimeler	Frekans
Dereceli puanlama anahtarı	5
Metin altı sorular	3
Analitik dereceli puanlama anahtarı	2
Dinleme sınavı	2
Madde yazımı	2
Sınav geliştirme	2
Türkçe yeterlik sınavı	2
C1 sınavı	1
Dil sınavları	1
Dil yeterlik sınavı	1
Formatif test	1

Konuşma sınavı	1
Kur bitirme sınavları	1
Kur sınavları	1
Madde yazma ilkeleri	1
Okuduğunu anlama soruları	1
Ölçek	1
Ölçme aracı	1
Örnek tanımlayıcı ölçek	1
Rubrik	1
Rubrik geliştirme	1
Sınav içerikleri	1
Sınav türleri ve soru tipleri	1
Türkçe yeterlik sınavları	1
TYS	1
Ünite değerlendirme ölçütleri	1
Yeterlik ölçeği	1
Yetişkinler için performans betimleyicileri	1

Tablo 6'dan hareketle ölçme araçları ve sınavlar ile ilgili anahtar kelimelerin dağılımında; dereceli puanlama anahtarı 5, metin altı sorular 3, analitik dereceli puanlama anahtarı 2, dinleme sınavı 2, madde yazımı 2, sınav geliştirme 2, Türkçe yeterlik sınavı 2 ve diğer anahtar kelimeler 1 frekansa sahiptir.

3.7. Yedinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Tablo 7

Öğretim Materyalleri ile İlgili Anahtar Kelimeler

Anahtar Kelimeler	Frekans
Ders kitapları	6
Ders kitabı	4
Alıştırma kitabı	1
Anlatmaya/göstermeye dayalı metinler	1
Dinleme metinleri	1
Hikâye edici metinler	1
Kahoot!	1
Metin türleri	1
Okuma metinleri	1

Tablo 7'den hareketle öğretim materyalleri ile ilgili anahtar kelimelerin dağılımında; ders kitapları 6, ders kitabı 4 ve diğer anahtar kelimeler 1 frekansa sahiptir.

3.8. Sekizinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Tablo 8

Öğretici ve Öğrenici Yeterlikleri/Görüşleri ile İlgili Anahtar Kelimeler

Anahtar Kelimeler	Frekans
Öğretmen yeterlikleri	2
Öğretici yeterlikleri	1

Öğretici görüşleri	1
Öğretmen algısı	1
Öğretmen düzeyleri	1
Öğretici yeterliği	1

Tablo 8'den hareketle öğretici ve öğrenici yeterlikleri/görüşleri ile ilgili anahtar kelimelerin dağılımında; öğretmen yeterlikleri 2, öğretici yeterlikleri ve diğer anahtar kelimeler 1 frekansa sahiptir. İncelenen çalışmalarda herhangi bir sınıflandırmaya dahil edilemeyen “araştırmaların eğilimi” kavramı yer almaktadır. Bu anahtar kelime 1 frekansa sahiptir.

Sonuç ve Öneriler

Araştırma kapsamında incelenen çalışmaların yıllarına, dil becerilerine, yabancılara Türkçe öğretimine, eğitim bilimlerine, öğretim materyallerine, ölçme araçlarına, öğretici görüşlerine göre bulguları belirlenmiştir.

İncelenen çalışmaların yıllara göre dağılımında, yabancılara Türkçe öğretimi ve ölçme değerlendirme konusu bağlamında çalışmaların 2015 yılından sonra yoğunlaşmaya başladığı görülmektedir. Bu durum Özdemir'in (2023) bulguları ile örtüşmektedir. Konu bağlamı ile ilgili 2023 yılında 19 çalışmanın yapıldığı tespit edilmiştir. Bu durum incelemeler sırasında yabancılara Türkçe öğretiminde ölçme ve değerlendirme konusu ile ilgili çalışmaların en fazla olduğu yılın 2023 olduğunu göstermektedir. 2023 yılını sırasıyla 2022, 2021, 2019 yılları takip etmektedir. Çalışmaların 2019 yılı ve sonrasında ciddi bir artış göstermesinde alanyazında ölçme ve değerlendirme konusunun arka planda kaldığı eleştirileri ve bu alana yönelik çalışmaların yapılması gerekliliği üzerinde görüşlerin olması (Boylu, 2019; Boylu, 2020) önemli bir rol üstlenmektedir. Bununla birlikte öğrencilere yapılan Türkçe yeterlik sınavlarının; uluslararası standartlara uygun olmaması, geçerliği ve güvenilirliği düşük sınavların yapılması, Avrupa Diller için Ortak Çerçeve Metnindeki kazanımlara sahip olmaması (Memiş, 2021) bu alana yönelik çalışmaların artışında önemli bir etken olduğu söylenebilir.

Araştırma kapsamında incelenen 61 çalışmada toplam 113'ü farklı olmak üzere 247 anahtar kelimenin kullanıldığı tespit edilmiştir. Anahtar kelimeler, bu çalışmada farklı başlıklar altında incelenmiştir. İkinci alt problem başlığından hareketle çalışmalarda 34 farklı anahtar kelime kullanılmıştır. Dil becerileri bağlamındaki anahtar kelimelerde konuşma becerisinin ön plana çıktığı görülmektedir. Konuşma becerisini dinleme ve yazma becerileri takip etmektedir. Okuma becerisine yönelik çalışmaların ise sayıca az olduğu çalışmaların anahtar kelimelerinden hareketle tespit edilebilmektedir. Konuşma, dinleme ve yazma becerilerinin ölçme ve değerlendirmesinin yapılmasının okuma becerisine nispeten daha zor olması araştırmacıların bu beceriler üzerine yoğunlaşmasına ve bu becerilerin ölçme ve değerlendirmesinin yapılabilmesinin çözümlerini aramalarına neden olduğu söylenebilir.

Çalışmanın üçüncü alt probleminde hareketle çalışmalarda en sık “yabancılara Türkçe öğretimi” ifadesi kullanılmıştır. Bu isimlendirmeyi “yabancı dil olarak Türkçe öğretimi”

takip etmektedir. “Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi, yabancılara Türkçe öğretimi, yabancı dil olarak Türkçe öğretimi vb.” isimlendirmelerin farklı frekanslarda kullanılması alanyazındaki isimlendirme sorununun (Durmuş, 2018) çalışmalara da yansıtıldığını göstermektedir.

Araştırmanın dördüncü alt probleminden hareketle çalışmalarda eğitim bilimleri alanına dair farklı kavramların yer aldığı tespit edilmiştir. Özellikle ölçme ve değerlendirme alanındaki çalışmalarda soruların analizlerinin yapılmasını sağlayan ve önemli bir kriter olan “yenilenmiş Bloom taksonomisi” ifadesi çalışmalarda kendine en sık yer bulan kavramdır. Çalışmaların anahtar kelimeleri arasında bulunan “eğitsel oyun” kavramı, Türkçenin yabancılara öğretiminde yenilikçi öğretim tekniklerinin kullanıldığını ve bu yönde çalışmalara ihtiyaç olduğunu göstermektedir. Bir diğer önemli husus ise düşünme becerilerinin de çalışmalarda yer edinmiş olmasıdır. “Yansıtıcı düşünme (Ustabulut ve Kara, 2019) kavramının çalışmalara konu olması Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde düşünme becerilerinin de ön planda tutulması ve bu yönde çalışmaların yapılması gerektiğini gösteren önemli bir bulgudur. Eğitim bilimleri sahasının önem arz eden hususlarından olan ve Türkçenin gerek ana dili gerek yabancı dil olarak öğretiminde öğretim esaslarının belirlenmesini sağlayan öğretim programlarının da çalışmalarda yer aldığı tespit edilmiştir. “Program geliştirme, ihtiyaç analizi” kavramları ile bu yönde çalışmaların yapılmasının teşvik edildiği görülmektedir.

Araştırmanın beşinci alt probleminden hareketle ölçme ve değerlendirme bağlamı içerisinde de birçok anahtar kelimenin kullanıldığı görülmektedir. Çalışmaların konusu olan ölçme ve değerlendirme bu bağlamda en sık kullanılan anahtar kelimedir. Bununla birlikte “ölçme, değerlendirme, geçerlik, güvenilirlik” kelimeleri genel bağlamda bu başlığın altında yer almaktadır. Ayrıca çalışmalarda “akran değerlendirme (Arı ve Top, 2018; Bayrakdar ve Maltepe, 2021), süreç değerlendirme (Duman, 2022; Süğümlü ve Bakdemir, 2023), formatif değerlendirme (Ayaz, 2019), biçimlendirici değerlendirme (Şimşek ve Çevirme, 2023), alternatif değerlendirme, tamamlayıcı ölçme ve değerlendirme teknikleri (Yılmaz, 2014; Yılmaz, 2018)” kavramlarının kullanılmış olması yabancılara Türkçe öğretiminin yalnızca geleneksel ölçme ve değerlendirme yaklaşımlarıyla ele alınmaması gerektiğini, çağdaş ölçme ve değerlendirme yaklaşımlarının da süreç içerisinde tercih edildiğini göstermesi açısından önem arz etmektedir. Dil becerilerinin değerlendirilmesinin süreç gerektirmesi, kısa bir zaman dilimi içerisinde gözlemlerin yapılmasının güç olması yabancılara Türkçe öğretiminde ölçme-değerlendirme çalışmalarının odağının çağdaş ölçme-değerlendirme tekniklerine çevrildiğini ortaya koymaktadır.

Araştırmanın altıncı alt probleminden hareketle tespit edilen bulgularda dereceli puanlama anahtarı, metin altı sorular, analitik dereceli puanlama anahtarı, rubrik, Türkçe yeterlik sınavları yapılan çalışmalarda ön plana çıkan ölçme araçlarıdır. Dereceli puanlama anahtarı, analitik dereceli puanlama anahtarları çağdaş ölçme araçları bağlamında değerlendirilmektedir. Öğrencilerin performanslarının sürecini ve sonucunu

analiz edebilmek için öğretmenler veya uzmanlar tarafından geliştirilmektedir (Güler, 2023). Yabancılara Türkçe öğretiminde ölçme ve değerlendirme alanında yapılan çalışmalarda özellikle bu ölçme aracının ön plana çıkması öğreticilerin çağdaş ölçme araçlarına yönelik eğilimler sergilediklerini yalnızca sonuç odaklı değil, süreç odaklı ölçme ve değerlendirmenin de ön plana çıktığını ortaya koyması bakımından önemlidir. Gerçek yaşam şartları üzerine kurulan otantik öğrenmeler ve bunun sonucu otantik değerlendirmeler ayrıca araştırmacıların üzerinde durması gereken konudur. Bununla birlikte ilgili alt problemin sonucunda ortaya çıkan frekanslarda metin altı sorular göze çarpmaktadır. Araştırmacıların metin altı sorulardan hareketle ölçme ve değerlendirme üzerine çalışmalar yapılandıkları tespit edilmiştir. Yabancılara Türkçe öğretiminde ölçme ve değerlendirme bağlamında çalışmaların ana unsurlarından olan Türkçe yeterlik sınavları (TYS) çalışmalarda ön plana çıkan diğer husustur. Türkçe yeterlik sınavlarının özellikle uluslararası kabul gören yabancı dil sınavları ile karşılaştırılması ve bu yönde eksikliklerin giderilmeye çalışılması, hazırlanan sınavlardaki ölçme araçlarının analiz edilmesi çalışmalarda göze çarpmaktadır. Nitekim Durmuş (2013), Türkçe yeterlik ve düzey belirleme sınavları bakımından eksikliklerin olduğunu ve bundan ötürü ölçme ve değerlendirme araçları geliştirmenin gerekçelerini ifade etmektedir. Bu yönde yapılan tespitler araştırmacıların bu alana eğilmesini ve çalışmalar yapmasını etkileyen hususlardandır.

İncelenen çalışmalardan hareketle yedinci alt probleme dair tespitlerde özellikle materyaller konusunda ders kitaplarının ön plana çıktığı görülmektedir. Yabancılara Türkçe öğretimi sürecinde en sık kullanılan öğretim materyallerinden olan ders kitapları, incelemelerde en sık üzerinde durulan materyal olduğu tespit edilmiştir. Dinleme ve okuma metinlerinin de kullanılmış olması süreç içerisinde dil becerilerinin göz ardı edilmediğini göstermektedir. 21. yüzyıl öğrencilerinin “dijital yerli” olarak nitelendirilmesi ile birlikte yapılan çalışmalarda teknoloji kullanımına yönelik anahtar sözcük tespit edilmiştir. Özellikle “Kahoot!” uygulamasının çalışmalarda kendine yer bulmuş olması dijital bağlamda ölçme ve değerlendirmenin önemine ve bu yönde çalışmaların yapılabilmesine olanak tanımaktadır. Demirdöven ve Demir’e göre (2023) dijital ölçme etkinlikleri, zengin bir yelpaze aralığında küresel ölçekli olarak gerçekleştirilebilmekte; değerlendirme işlemleri ise kısa zaman içerisinde tamamlanabilmektedir. Bu minvalde dijital ölçme ve değerlendirme araçlarına, kullanışlı olabileceğinden süreç içerisinde daha fazla yer verilmelidir.

Çalışmanın sekizinci alt problemi bağlamında ise öğretmen/öğretici yeterlikleri, görüşleri, algıları, düzeyleri çalışmalarda kendine yer bulmuştur. Özellikle öğretici yeterlikleri, görüşleri ölçme ve değerlendirme süreçlerinin etkin bir şekilde yürütülmesinde önemli bir role sahiptir. Ülkemizde yabancılara Türkçe öğretiminde sistemli bir şekilde eğitimcilere ölçme ve değerlendirme konusu altında ayrıca eğitimlerin son yıllarda arttığı görülmektedir. Nitekim Özdemir (2023) çalışmasında yabancılara Türkçe öğretiminde ölçme- değerlendirme açısından gelişmiş uzmanların yetişmesine ihtiyaç duyulduğunu ifade etmektedir. Bu doğrultuda Türkiye’de yer alan

üniversitelerin TÖMER'lerinin düzenlediği eğitici sertifika programlarında ölçme ve değerlendirme hususuna eğilimlerin olduğu da görülmektedir. Öğretmenlerin bu yönde çalışmalara dahil edilmiş olması, görüşlerinin alınmış olması ve uzmanlaşmaları sürecinde ölçme ve değerlendirme konusu hakkında bilgi sahibi olmaları ilerleyen süreçte çalışmalara olumlu bir şekilde yansiyabilecektir. Araştırmadan hareketle özellikle ölçme ve değerlendirme alanındaki çalışmaların artırılması gerektiği, teknoloji kullanımı, çağdaş ölçme ve değerlendirme tekniklerine hem uygulamada hem çalışmalarda daha fazla yer verilmesi, düşünme becerilerinin de çalışmalarda kendine daha fazla yer bulması gerektiği söylenebilir.

Kaynakça

- Arı, B., & Top, M. B. (2018). Akran değerlendirmenin Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerin yazılı anlatımlarındaki anlatım bozukluklarını gidermeye etkisi. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (31-Özel Sayı), 95-109.
- Ayaz, A.H. (2019). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde formatif bir test olarak "Kahoot!" uygulaması. *Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, (5), 7-27.
- Başar, U. (2021). Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi politikası nasıl olmalıdır?. Boylu, E. ve İltar, L. (Ed.), *Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi: politika, program, yöntem ve öğretim*, içinde (s.29-61). Ankara: Pegem Akademi.
- Bayraktar, E. ve Maltepe, S. (2021). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde akran değerlendirmenin konuşma becerisine etkisi. *Aydın TÖMER Dil Dergisi*, 6(1), 1-23.
- Boylu, E. (2019). *Yabancılar Türkçe öğretiminde ölçme değerlendirme uygulamaları ve standart oluşturma*. [Yayımlanmış doktora tezi]. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi.
- Boylu, E. (2020). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde ölçme ve değerlendirme. Karatay, H. (Ed.), *Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi el kitabı*, içinde (s. 521-573). Pegem Akademi.
- Council of Europe (2021). Diller için Avrupa ortak başvuru metni: öğrenme, öğretme ve değerlendirme -tamamlayıcı cilt- Erişim adresi: http://ttkb.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2022_01/04144518_CEFR_TR.pdf
- Demirdöven, G. H., Demir, S. (2023). Yabancı dil öğretiminde dijital ölçme ve değerlendirme. Okur, A. & Demirdöven, G. H. (Ed.), *Yabancı dil olarak dijital Türkçe öğretimi*, içinde (s. 843-904). Sakarya Üniversitesi Yayınları.
- Duman, D. (2022). Yabancılar Türkçe öğretiminde anlatma becerisinde süreç değerlendirme üzerine bir inceleme. *Uluslararası Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Dergisi*, 5(2), 124-140.
- Durmuş, M. (2013). *Yabancılar Türkçe öğretimi*. Grafiker Yayınları.

- Durmuş, M. (2018). Dil öğretiminin temel kavramları üzerine düşünceler: Yabancılar Türkçe öğretimi mi, yabancı dil veya ikinci dil olarak Türkçe öğretimi mi? *Türkbilig*, (35), 181-190.
- Erdem, M. D., Gün, M., Şengül, M., Özkan, E. (2015). Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi alanında yazılmış bilimsel makalelerde geçen anahtar sözcüklere ilişkin bir içerik analizi. *Ondokuz Mayıs University Journal of Education Faculty*, 34(1), 213-237.
- Ertürk, S. (1998). *Eğitimde program geliştirme*. Meteksan.
- Güler, N. (2023). *Eğitimde ölçme ve değerlendirme*. Pegem Akademi.
- Memiş, M. (2021). *Yabancılar Türkçe öğretiminin güncel sorunları*. Pegem Akademi.
- Miles, M. B., & Huberman, A. M. (2015). *Genişletilmiş Bir Kaynak Kitap Nitel Veri Analizi* (Çev. S. Akbaba Altun ve A. Ersoy). Pegem Akademi.
- Özdemir, S. (2023). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde ölçme ve değerlendirmeye yönelik araştırmaların eğilimleri. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 24(1), 537-559.
- Süğümlü, Ü. ve Bakdemir, S. (2023). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde yazma becerisi sürecinin değerlendirilmesi: Öğretici deneyimleri ve görüşleri. *Uluslararası Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Dergisi*, 6(1), 82-100.
- Şimşek, A. ve Çevirme, H. (2023). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde konuşma becerisine yönelik biçimlendirici değerlendirme temelli dereceli puanlama anahtarları geliştirme çalışması. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (36), 305-325.
- Turgut, M. F. ve Baykul, Y. (2013). *Eğitimde ölçme ve değerlendirme*. Pegem Akademi.
- Ustabulut, M.Y. ve Kara, M. (2019). Yansıtıcı düşünme becerileri eğitiminin yabancı dil olarak Türkçe öğreten öğretmenlerin ölçme ve değerlendirme sürecinin gelişimine etkisi. *Bayburt Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(27), 122-146.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2018). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Seçkin Yayıncılık.
- Yılmaz, İ. (2014). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde tamamlayıcı ölçme ve değerlendirme yöntemlerinin deyim öğretiminde kullanılmasına yönelik bir inceleme*. [Yayımlanmamış doktora tezi]. Atatürk Üniversitesi.
- Yılmaz, İ. (2018). Yabancılar Türkçe deyimlerin öğretiminde tamamlayıcı ölçme ve değerlendirme yöntemlerinin kullanılması. *Kastamonu Education Journal*, 26(5), 1623-1641.

Araştırmada İncelenen Çalışmalar

- Aksak Gönül, A. & Ekti, M. (2022). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde yazma becerisini değerlendirici ölçme araçlarının hazırlanması. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (31), 47-60.
- Aktar, S. (2023). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi ders kitaplarındaki ölçme uygulamalarının incelenmesi*. [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi.
- Aktar, S. ve Yağmur Şahin, E. (2023). Yabancı dil olarak Türkçenin öğretiminde kullanılan ders kitaplarındaki ölçme uygulamalarının sözlü üretim ve sözlü etkileşim becerileri kazanımlarına göre incelenmesi. *Sınırsız Eğitim ve Araştırma Dergisi*, 8(3), 434-480.
- Altıntaş, N. (2022). *Yabancı dil olarak Türkçe öğreten öğretim elemanlarının sınav hazırlama ve ölçme değerlendirme yeterlik algıları*. [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Dokuz Eylül Üniversitesi.
- Arı, B. ve Top, M.B. (2018). Akran değerlendirmenin Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerin yazılı anlatımlarındaki anlatım bozukluklarını gidermeye etkisi. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (31-Özel Sayı), 95-109.
- Ayaz, A. H. (2019). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde formatif bir test olarak “Kahoot!” uygulaması. *Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, (5), 7-27.
- Ayverdi, T. (2023). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde C1 düzeyi konuşma becerisi analitik dereceli puanlama anahtarı geliştirilmesi*. [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Gazi Üniversitesi.
- Bayraktar, E. (2023). *Uluslararası öğrencilerin Türkçe akademik yazma becerilerine yönelik ihtiyaç analizine dayalı ölçme aracı geliştirilmesi*. [Yayımlanmamış doktora tezi]. İstanbul Üniversitesi.
- Bayraktar, E. ve Maltepe, S. (2021). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde akran değerlendirmenin konuşma becerisine etkisi. *Aydın TÖMER Dil Dergisi*, 6(1), 1-23.
- Boylu, E. (2019). *Yabancılar için Türkçe öğretiminde ölçme değerlendirme uygulamaları ve standart oluşturma*. [Yayımlanmamış doktora tezi]. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi.
- Demirdöven, G. H. (2022). *Ulusal alanda yapılan Türkçe yeterlik sınavlarının yabancı diller öğretimi ortak çerçeve metninde belirtilen dil yeterlikleri açısından incelenmesi*. [Yayımlanmamış doktora tezi]. Sakarya Üniversitesi.

- Demirel, S. (2019). *Türkçe yeterlik sınavının (TYS) uluslararası geçerliğe sahip bazı dil yeterlik sınavlarıyla karşılaştırılması*. [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi.
- Diñçel, Ö. (2021). *Yabancılara Türkçe öğretimi ders kitaplarının ölçme ve değerlendirme açısından incelenmesi ve konuya dair öğretici görüşleri*. [Yayımlanmamış doktora tezi]. Trabzon Üniversitesi.
- Doğan, S. ve Özkan, Ö. (2023). Uluslararası öğrenciler için hazırlanan akademik Türkçe setindeki ölçme-değerlendirme etkinliklerinin incelenmesi. *Mehmet Âkif Ersoy Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 11(14), 113-135.
- Duman, D. (2022). Yabancılara Türkçe öğretiminde anlatma becerisinde süreç değerlendirme üzerine bir inceleme. *Uluslararası Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Dergisi*, 5(2), 124-140.
- Gedik, E. (2017). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde ölçme ve değerlendirme*. [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. İstanbul Arel Üniversitesi.
- Göçer, A. (2007). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kullanılan ders kitaplarının ölçme ve değerlendirme açısından incelenmesi. *Dil Dergisi*, (137), 30-48.
- Göçer, A. (2015). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde konuşma becerisinin gelişimdurumunun belirlenmesi. *Erzincan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (Özel Sayı II), 47-56.
- Gün, M., Tanrıkulu, L. ve Türk, A. (2023). Yabancılara Türkçe Öğretiminde Kullanılan Oyunların Ölçme ve Değerlendirme Çalışmalarına Katkısı. *USBAD Uluslararası Sosyal Bilimler Akademi Dergisi*, 5(13), 702- 725.
- Güney, E. Z. (2019). *Yabancılara Türkçe öğretimi ders kitaplarında bulunan metin altı soruların yenilenmiş Bloom taksonomisine göre analizi*. [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi.
- Harmankaya, M. Ö., Sallabaş, M. E. ve Toker, T. (2022). Türkçeyi yabancı dil olarak öğreten ve öğrenenler için A2 düzeyi yazma becerisi dereceli puanlama anahtarı geliştirme çalışması. *IBAD Sosyal Bilimler Dergisi*, (13), 511-524.
- Işıkoğlu, M. (2015). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanılan yeterlik sınavlarının madde yazımı bakımından incelenmesi (Mersin ve Sakarya Üniversiteleri Örneği)*. [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Atatürk Üniversitesi.
- Işıkoğlu, M. (2023). *Ölçme Değerlendirme çerçevesinde yabancı dil olarak Türkçe öğretimi ders kitaplarının incelenmesi*. [Yayımlanmamış doktora tezi]. Atatürk Üniversitesi.

- İbiloğlu, H. (2022). *Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlerin dil yeterliklerine ilişkin ölçek geliştirme ve uygulama*. [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Akdeniz Üniversitesi.
- İbsar, F. (2023). Yabancılara Türkçe öğretiminde dinleme sürecinin ölçülüp değerlendirilmesi üzerine öğretmen görüşleri. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (Ö12), 65-77.
- İltar, L. ve Karataş, A. G. (2022). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde anlatmaya/göstermeye dayalı metinler için yazma becerisi dereceli puanlama anahtarı. *Okuma Yazma Eğitimi Araştırmaları*, 10(2), 194-213.
- İltar, L. ve Karataş, A. G. (2022). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kullanılan C1 sınavlarının Yenilenmiş Bloom Taksonomisi'ne göre incelenmesi. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (31), 108-121.
- İnal, E. (2020). Yabancı dil öğretiminde konuşma becerisinin geliştirilmesi ve ölçme değerlendirme süreçlerine yönelik düşünceler: öğretici yeterlikleri. *Aydın TÖMER Dil Dergisi*, 5(2), 189-204.
- Kana, F. ve Güney, E. Z. (2020). Yabancılara Türkçe öğretimi ders kitaplarında bulunan metin altı soruların yenilenmiş Bloom taksonomisine göre analizi. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (19), 141-161.
- Karadoğan, A. ve Uyumaz, F. (2022). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde öğretici yeterliklerinin belirlenmesi. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (31), 174-196.
- Karşılayan, S. (2023). *Yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılan seviye tespit sınavlarının söz varlığı yeterliliğinin ölçülmesi: KARsın yeterlilik programı*. [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Karamanoğlu Mehmet Bey Üniversitesi.
- Kesici, S. (2022). Yabancılara Türkçe öğretiminde ölçme ve değerlendirme: öğretmen algıları üzerine bir inceleme. *Uluslararası Filoloji Bengü*, 2(2), 45-69.
- Kocayanak, D. (2021). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretenlerin konuşma becerisini ölçme sürecine yönelik uygulamaları*. [Yayımlanmamış doktora tezi]. Hacettepe Üniversitesi.
- Kocayanak, D. (2023). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde dinleme becerisi için hazırlanan metin sonu soruları üzerine bir inceleme. *21.Yüzyılda Eğitim ve Toplum*, 11(33), 663-691.
- Kocayanak, D. ve Topçu Tecelli, N. (2023). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde konuşma becerisini değerlendirme ölçütleri. *Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, (38), 245-267.

- Kolcuoğlu, B. (2022). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretmenlerin ölçme ve değerlendirme okuryazarlıkları üzerine bir inceleme*. [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. İstanbul Aydın Üniversitesi.
- Kolcuoğlu, B. ve Boylu, E. (2024). Yabancı dil olarak Türkçe öğretmenlerin ölçme ve değerlendirme okuryazarlıkları üzerine bir inceleme. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 28(1), 249-272.
- Köse, D. (2008). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde sınavların hazırlanması ve uygulanması. *Dil Dergisi*, (139), 36-47.
- Melanlıoğlu, D. (2015). Yabancı öğrenciler için dinleme becerisine yönelik üstbilişsel dereceli puanlama anahtarı. *Erzincan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (Özel Sayı II), 391-404.
- Ocak, B. (2019). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde A2 düzeyinde konuşma sınavı geliştirme*. [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. İstanbul Üniversitesi.
- Özbek, M. (2023). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde uygulanan kur sınavlarının geçerlik ve güvenirlik açısından incelenmesi (Bozok TÖMER Örneği)*. [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Bartın Üniversitesi.
- Özdemir, S. (2023). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde ölçme ve değerlendirmeye yönelik araştırmaların eğilimleri. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 24(1), 537-559.
- Özdemir, S. ve Eke, H. (2023). Yabancılar Türkçe öğretiminde uygulanan a1 ve a2 kur sınavlarının madde yazma ilkeleri açısından incelenmesi. *Trakya Eğitim Dergisi*, 13(1), 365-380.
- Özyalçın, K. E. ve Kana, F. (2020). Yabancı dil olarak Türkçe öğretmenlerin metin altı soru yazma becerileri üzerine bir değerlendirme. *Çukurova Üniversitesi Türkoloji Araştırmaları Dergisi*, 5(2), 488-506.
- Savuran, Y. ve Çubukçu, Z. (2021). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde performans betimleyicileri geliştirme: Temel ve ara düzeyler. *TEBD*, 19(2), 831-856.
- Sertdemir, E. (2021). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanılan Türkçe yeterlik sınavlarının yenilenmiş Bloom taksonomisine göre incelenmesi*. [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi.
- Süğümlü, Ü. ve Bakdemir, S. (2023). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde yazma becerisi sürecinin değerlendirilmesi: Öğretici deneyimleri ve görüşleri. *Uluslararası Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Dergisi*, 6(1), 82-100.
- Şengül, M. ve Demirel, S. (2021). Türkçe yeterlik sınavının (TYS) uluslararası geçerliğe sahip bazı dil yeterlik sınavlarıyla içerik açısından karşılaştırılması. *Türkiyat Mecmuası*, 31(2), 573-598.

- Şengül, K. ve Durmuş Öz, B. (2023). Yabancılara Türkçe öğreten öğretim elemanlarının ölçme ve değerlendirme araçlarını kullanma tercihleri. *Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 24(1), 754-780.
- Şimşek, A. (2022). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde konuşma becerisine yönelik biçimlendirici değerlendirme temelli dereceli puanlama anahtarı geliştirme çalışması (B2 ve C1 düzeyi için)*. [Yüksek Lisans Tezi]. Kocaeli Üniversitesi.
- Şimşek, A. ve Çevirme, H. (2023). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde konuşma becerisine yönelik biçimlendirici değerlendirme temelli dereceli puanlama anahtarı geliştirme çalışması. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (36), 305-325.
- Şimşek, R., ve Aktaş, T. (2020). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanılan ders kitaplarının ünite değerlendirme ölçütleri bağlamında analizi. *Cumhuriyet International Journal of Education*, 9(3), 708-728.
- Tarı Yardımcı, B. (2021). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde B1 düzeyinde dinleme sınavı geliştirme*. [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. İstanbul Üniversitesi.
- Tarı Yardımcı, B. ve Elmalı, M. (2021). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde B1 düzeyinde dinleme sınavı geliştirme. *Dilbilim Dergisi*, (36), 1-21.
- Taşköprü, G. ve Ekti, M. (2023). A1-A2 düzeyi konuşma becerisi için özetleyici değerlendirme kapsamında hazırlanan araçlardaki ölçütler ve bunların önemi. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (36), 172-184.
- Tekin, E. ve Sallabaş, M. E. (2022). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde A2 seviyesi yazma becerisine yönelik analitik rubrik geliştirme. *Anasay*, 6(22), 81-95.
- Tekşan, K. ve Kaynak, S. (2023). Yabancılara Türkçe öğretimi ders kitaplarının metin türleriyle metin altı sorular açısından incelenmesi. *ODÜSOBİAD*, 13(3), 3271-3298.
- Ulutaş, M. ve Kara, M. (2019). Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi ders kitaplarındaki metin altı sorularının yenilenmiş Bloom Taksonomisi'ne göre incelenmesi. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 8(4), 2198-2214.
- Ustabulut, M.Y. ve Kara, M. (2019). Yansıtıcı düşünme becerileri eğitiminin yabancı dil olarak Türkçe öğreten öğretmenlerin ölçme ve değerlendirme sürecinin gelişimine etkisi. *Bayburt Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(27), 122-146.
- Ünver, B. (2019). *Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde sınıf içi ölçme değerlendirme uygulamaları*. [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi.
- Yılmaz, İ. (2014). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde tamamlayıcı ölçme ve değerlendirme yöntemlerinin deyim öğretiminde kullanılmasına yönelik bir inceleme*. [Yayımlanmamış doktora tezi]. Atatürk Üniversitesi.

Yılmaz, İ. (2018). Yabancılarla Türkçe deyimlerin öğretiminde tamamlayıcı ölçme ve değerlendirme yöntemlerinin kullanılması. *Kastamonu Education Journal*, 26(5), 1623-1641.

Araştırmacıların Makaleye Katkı Oranı Beyanı:

1. yazar katkı oranı: %50
2. yazar katkı oranı: %50

Çıkar Çatışması Beyanı:

Araştırmacılar arasında herhangi bir çıkar çatışması yoktur.

Finansal Destek veya Teşekkür Beyanı:

Bu çalışma için herhangi bir kurumdan finansal destek alınmamıştır.

Etik Kurul Onayı:

Çalışma etik kurul izni gerektirmemektedir.

Extended Abstract

Education emerges as the fundamental condition for individuals to adapt to the society they are part of, and generally, to the world they live in. The experiences of individuals as social beings are shaped through a proper educational process. In this process, language education stands out as a primary factor for the effective progression of educational activities. Just as in every level of education, an effective measurement and evaluation process is needed in language teaching to determine the extent of learners' learning. Measurement is the act of observing any quality and expressing the result of observation in numbers or adjectives; evaluation, on the other hand, is a decision-making process (Turgut and Baykul, 2013). In language teaching as well, there is a need for measurement and evaluation practices to observe learners' qualities and make decisions about their levels. In this regard, every level of language teaching benefits from these practices. In order to determine the principles of foreign language teaching, measurement and evaluation are stated in the Common European Framework of Reference for Languages (CEFR) established by the European Council as the assessment of a language user's proficiency. Describing the levels of language users in the updated volume of the text in 2021 is also an important criterion in evaluating language teaching. The period following the dissolution of the Soviet Union provided Turkey with the opportunity to construct its foreign policy based on closer relations with countries in the Middle East, the Balkans, the Caucasus, Central Asia, and North Africa (Başar, 2021). As a result of these opportunities, perceptions of Turkey in regions with cultural, historical, and geographical proximity have tended to improve. Consequently, Turkish has become a desired language to learn, both within its region and globally, after the turn of the 21st century. This increased interest has elevated Turkish language teaching to a discipline that must adhere to standards. Various studies have been conducted on this discipline, focusing on different topics and issues in the literature. In the context of teaching Turkish as a foreign language, the issue of measurement and evaluation has emerged in order to assess the extent of learners' proficiency. The prominence of measurement and evaluation in teaching Turkish as a foreign language is due to the absence of a valid and reliable examination process. Consequently, measurement and evaluation have become important topics in Turkish language teaching. With more researchers focusing on measurement and evaluation in teaching Turkish to foreigners, the use of keywords becomes crucial for planning and conducting studies effectively. Keywords serve as guiding lights that help researchers find relevant literature and navigate through the complexity of information, thus enabling efficient use of time in research endeavors. However, there hasn't been a study designed to determine the key keywords and their impact on the trends of research on measurement and evaluation in teaching Turkish as a foreign language. To address this gap, this study aims to identify the key keywords used in research on measurement and evaluation in teaching Turkish to foreigners and examine their

influence on research trends. The research problem is formulated as follows: "What are the key keywords in research on measurement and evaluation in teaching Turkish to foreigners?" Based on this aim and research problem, the following questions are addressed:

- What is the distribution of studies by year?
- How are the key keywords related to language/language education and language skills distributed?
- How are the key keywords related to teaching Turkish to foreigners distributed?
- How are the key keywords related to education sciences distributed?
- How are the key keywords related to measurement and evaluation distributed?
- How are the key keywords related to measurement tools and exams distributed?
- How are the key keywords related to teaching materials distributed?
- How are the key keywords related to teacher and learner competencies/views distributed?

This study employs the method of document analysis, considering the examined works as documents. To access the documents, the YÖK Thesis Database, TR Index, and Dergipark were utilized. A total of 62 studies were identified, including 39 articles and 23 theses. Content analysis was used to analyze the data obtained from these studies, aiming to explore concepts and relationships within the collected data.

The distribution of studies by year indicates an increasing focus on teaching Turkish to foreigners and measurement and evaluation in the context of Turkish language education after 2015. In the 61 studies examined, a total of 247 keywords were used, with 113 different keywords identified. The keywords were analyzed based on various variables. Thirty-four different keywords were used in the studies under the subheading of language skills, with speaking skills being the most prominent. Listening and writing skills followed, while studies focusing on reading skills were comparatively fewer. The term "teaching Turkish to foreigners" was the most frequently used, followed by "Turkish as a foreign language." In studies related to measurement-evaluation, the term "revised Bloom's taxonomy" was most commonly used, as it facilitates the analysis of questions, which is essential for such studies. The concept of "educational games" among the keywords indicates the use of innovative teaching techniques in teaching Turkish to foreigners, suggesting a need for further research in this direction. Another significant finding is the inclusion of critical thinking skills in the studies. Measurement and evaluation emerged as the most frequently used keywords in studies under this category, with terms such as "measurement," "evaluation," "validity," and "reliability" being commonly used. Among the identified keywords, grading rubrics, open-ended questions, analytical scoring rubrics, rubrics, and Turkish proficiency exams were highlighted as prominent measurement tools in the studies. Textbooks, one of the most commonly used teaching materials in teaching Turkish to foreigners, were the most frequently examined material in the studies. The inclusion of teachers/instructors in the studies, along with their competencies, views, perceptions, and levels, was also noted. This inclusion is crucial for the effective implementation of measurement and evaluation processes. Involving teachers in research, soliciting their opinions, and ensuring their expertise in measurement and evaluation can positively impact future studies.